

Suomen yleislääkärit GPF ry:n kannanotto asetusluonnokseen: ”vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta”

Suomen yleislääkärit GPF ry kehuu asetusmuutosta siitä, että siinä on aiempaa tarkemmin määritelty COVID-19 -rokotteiden ikäperusteinen rokotusjärjestys. Samoin aiempaa parempi alueellinen rokotteiden kohdentaminen on kaivattu muutos, koska COVID-19 -epidemian hallinnassa on keskeistä saada rokotteiden painoalue sinne, missä myös tautia esiintyy enemmän.

Rokottamisjärjestyksestä on kuitenkin herännyt ymmärrettävästi kiivastakin keskustelua puolin ja toisin, joten haluamme tässä kannanotossa tuoda esiin muutamia näkemyksiä Valtioneuvoston päätöksentekoa varten.

Vaikka sinänsä on ymmärrettävää, että taudin kannalta suurimmassa riskissä olevat rokotetaan ensin kuolleisuuden hillitsemiseksi, voi tämä epidemian leviämisen kannalta kääntyä itseään vastaan, kun muutenkin jo lähtökohtaisesti eristyksissä elävät ihmiset eivät altistu pääsääntöisesti taudille muutoin kuin hoitohenkilökunnan tai omaisten toimesta. Keskittymällä potentiaalsiin levittäjiin voidaan todennäköisesti tällöin saada paremmin heikoimmassa asemassa olevat muutenkin eristyksissä olevat turvattua ja suojattua samalla myös laajempaa väestönsaa tartunnoilta.

Rajanveto tässä on kuitenkin vaikeaa ja sisältää vaikeita periaatepäätöksiä. Suosittelisimme kuitenkin poliittisten intressien sijaan kuuntelemaan tässä epidemiologien näkemyksiä mielipidevaikuttajien sijasta. Epidemian tarkoituksenmukaisen hallinta on keskeisin keino mahdollisimman nopeaan yhteiskuntamme toimintojen elvyttämiseen ja nousuun.

Terveystenhoitohenkilökunnan rokotusjärjestyksen tiimoilta on esiintynyt myös paljon eriäviä mielipiteitä. On toki selvää, että epidemian leviämisen kannalta kaikki terveydenhuollossa toimivat henkilöt eivät ole samanlaisessa riskissä saada tartuntaa ja levittää sitä, mutta koronakaranteenien vaikutusta ei näyttäisi ollut tässä päätöksenteossa otettu huomioon.

Terveystenhoitoalalla kliinistä työtä tekevien ammattilaisten työ on usein kasvatusten tapahtuvaa kohtaamista, jota ei voi riittävän hyvin korvata etätyöskentelyllä. Tällöin usein käy niin, että työn ulkopuolelta saatu korona-altistuminen johtaa pitkään karanteeniin, jolloin terveydenhuoltoalan ammattilainen ei ole kykenevä tekemään työtään, eikä korvaavaa työtä ole hänelle juuri tarjolla. Tämä voi helposti rampauttaa niin terveyskeskusten kuin sairaaloiden pienempien poliklinikoiden toimintaa, jonne muutenkin on vaikea saada rekrytoitua pysyvämpää henkilöstöä.

On oikeastaan absurdi ajatus, että esim. ortopedian erikoislääkärin vastaanottoa (pienessä yksikössä) voisi pitää henkilöstövuokrausfirmasta tilapäisesti palkattu yleensä vastavalmistunut (tai vielä opiskeluvaiheessa oleva) lääkäri, jolta puuttuu ammatillisen osaamisen lisäksi myös paikallistuntemus. Sama toki koskee myös esim. eri sairauksien tarkempaan hoitoon keskittyneiden sairaanhoitajien työtä (esim. diabeteshoitajat).

Tästä näkökulmasta olisi keskeisen tärkeää, että terveydenhuoltojärjestelmämme, joka jo muutenkin on ajoittain tiukilla koronan vuoksi, ei joutuisi henkilöstön koronakaranteeneista johtuvan työvoimapulan vuoksi vielä enemmän tiukille.

Helsingissä 12.4.2021

Joonas Joensuu, yleislääketieteen erikoislääkäri
Suomen yleislääkärit GPF ry, terveystieteellisen jaoksen puheenjohtaja

Jaana Puhakka, yleislääketieteen ja terveydenhuollon erikoislääkäri
Suomen yleislääkärit GPF ry:n puheenjohtaja